

Touha po moci u jedinců v období vynořující se dospělosti

Jedinec, který se nachází ve vývojové fázi mladé dospělosti, musí v této životní etapě zvládnout mnoho úkolů. Patří mezi ně mimo jiné nalezení vlastního místa ve společnosti a zařazení se do pracovního života. Z důvodu stále se posouvající hranice pro odchod z domova, manželství a rodičovství a stále prodlužujícím se období, kdy se jedinec vzdělává a připravuje na budoucí povolání, byl zaveden termín vynořující se dospělost neboli *emerging adulthood*. Hranice pro toto dílčí období se nejčastěji uvádí 25 let. Typickými znaky tohoto období jsou poznávání vlastní identity či zaměření se na sebe sama (Jensen, 2011). Jak je z výše uvedeného patrné, jedinec v tomto období musí být do určité míry egocentrický a soustředit se na budování svého budoucího života (Arnett, 2007).

Jelikož je toto vývojové období poměrně nový koncept, Grahe et al. (2018) provedli rozsáhlou studii, ve které se dotazovali jedinců z různých částí světa na rozličné aspekty jejich života a prožívání tohoto životního období. Jedním z dotazníků, který respondentům předložili, byl také dotazník NPI, zabývající se narcistickými rysy jedince. Každá položka dotazníku se skládá ze dvou tvrzení, kdy jedinec se má přiklonit k tomu tvrzení, se kterým více souhlasí.¹

Z výše uvedeného se domníváme, že by mohlo být užitečné podívat se na to, jaké odpovědi dávají jedinci právě v tomto životním období. Zajímavou položkou se jeví položka NPI zabývající se **touhou po moci**. Domníváme se, že tato otázka souvisí s vývojovými úkoly tohoto období, byť není společensky vnímána zcela pozitivně. V této zprávě se tedy zabýváme otázkou, zdali mají někteří jedinci vyšší pravděpodobnost souhlasné odpovědi na tuto otázku. Pro účely této zprávy jsme se rozhodli zařadit pouze jedince ve věku od 18 do 25 let, aby bylo zachováno kritérium vynořující se dospělosti. V datovém souboru bylo takových respondentů celkem 1998.

Závislá proměnná:

- Odpověď na otázku, zdali jedinec touží po moci
 - o V originále možnosti:
 - *I have a strong will to power.* (zde označováno jako kladná odpověď)
 - *Power for its own sake doesn't interest me.*

¹ Data a další informace o této zprávě jsou dostupné na adrese <https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/stat4?i=85>

Regresory:

- Skóre v dotazníku Self-efficacy
 - o Položky jako: *Když se dostatečně snažím, dokážu vyřešit i složité problémy.*
- Skóre v dotazníku ohledně sociální podpory jedince Support
 - o Položky jako: *Moje rodina se mi snaží pomáhat.*

Kovariáty:

- Pohlaví
- Politická orientace
 - o Od liberální po konzervativní
- Sympatizace s politickou stranou
 - o Demokratická či Republikánská strana

Pro tuto zprávu jsme se rozhodli použít metodu logistické regrese. Pro analýzu dat byl použit program Statistica 13.4. Výsledky shrnuje tabulka níže:

Tabulka 1.: Výsledky logistické regrese. Statisticky významné hodnoty jsou vyznačeny červeně.

	Poměr šancí	Waldova statistika	p-hodnota
Self-efficacy	1,098	16,029	0,000
Support	0,999	62,567	0,399
Věk	0,993	0,709	0,784
Liberální	0,469	15,163	0,000
Ani liberál, ani konzervativní	0,805	1,372	0,241
Konzervativní	0,776	2,416	0,120
Demokrat	1,627	5,625	0,018
Ani demokrat, ani republikán	1,458	3,020	0,082
Republikán	2,985	11,724	0,001

Z výsledků se jeví, že pohlaví ani věk nejsou signifikantní. U věku to může být pravděpodobně tím, že máme poměrně úzkou věkovou skupinu, která se příliš neliší. Taktéž se neprokázal významný vztah se skórem v dotazníku *Support*.

Další vztahy se ale jeví jako významné. Čím vyšší skóre v dotazníku *Self-efficacy*, tím se mírně zvyšuje pravděpodobnost kladné odpovědi na otázku (poměr šancí 1,1). Politická orientace liberálním směrem naopak pravděpodobnost souhlasu snižuje asi o polovinu.

Vyšší šance kladné odpovědi na otázku lze očekávat u lidí, kteří odpověděli, že je jejich zaměření demokratické, stejně tak ale republikánské. U Republikánů je ale šance kladné odpovědi asi 3x vyšší, zatímco u demokratů se šance zvyšuje 1,6x.

Jelikož zde ale byla referenční skupina odpověď, ve které se proband označuje za apolitického, dá se obecně říci, že sympatizace s politickou stranou zvyšuje pravděpodobnost kladné odpovědi.

Představený model dokáže předpovědět lépe, že jedinec na otázku odpoví záporně (úspěšnost 91 %). V případě kladné předpovědi má úspěšnost 21 %.

Zdroje:

- Arnett, J. J. (2007). Emerging Adulthood: What Is It, and What Is It Good For? *Child Development Perspectives*, 1 (2), 68-73. <https://doi.org/10.1111/j.1750-8606.2007.00016.x>
- Grahe, J.E., Chalk, H. M., Cramblet Alvarez, L. D., Faas, C., Hermann, A., McFall, J. P., & Molyneux, K. (2018). *EEMMi2 Public Data*. Získáno z: <https://osf.io/x7mp2/>
- Jensen, L. A. (2011). (Eds.) *Bringing Cultural and Developmental Approaches to Psychology*. New York: Oxford University Press.